

Metoderapport:

1. Navn på journalist: Journalist Tuva Raanes og fotograf Linn Malmén.
2. Tittel: I kokainens makt.
3. Publisert i KK. Artikkel 1 i Uke 28, artikkel 2 i uke 29, artikkel 3 i uke 30 og artikkel 4 i uke 31.
4. Reportasjeavdelingen, KK. Stenersgata 2, 0184 Oslo. Tlf: 21301000.
5. Tuva Raanes, KK. Stenersg. 2, 0184 Oslo. Int. tlf: 21301139.
6. Redegjørelse for arbeidet:
 - a) Ideen ble født da Tove Johansen (artikkel 1.) ble arrestert i Peru, mai 1999. Bergenskinnens historie skulle i utgangspunktet inngå i en serie om kvinner i mafiaen. Etterhvert som arbeidet utviklet seg, gikk vi for ideen om å følge et kokabladd fra det plukkes i jungelen, via foredling og smugling, frem til det konsumeres her i Norge. Vi hadde allerede rapporter fra KRIPOS som bekreftet at kokainbruken i Norge var på økende. Det reelle arbeidet begynte i desember 1999.
 - b) Den sentrale problemstillingen var å belyse hvordan kokainindustrien etterlater offer på ulike plan; kokabønderne, smuglerne og brukerne. Kokabøndernes fattige hverdag står dessuten i sterk kontrast til brukerne i Vesten som bruker kokain for å oppnå øyeblikks opplevelser av å være på topp. Vi ville vise at å bekjempe kokain skaper store problemer for bønder som allerede er blitt avhengig av å dyrke koka, samtidig som mange lands økonomier evhenger av pengene som illegalt tilkommer de fattige regjeringene.
 - c) Problemstillingen ble aldri endret.
 - d) Metode: Vi la aldri skjul på hva vi arbeidet med, hvilke problemstillinger vi hadde eller hvordan stoffet skulle presenteres. Vi brukte våre egne navn og titler under hele arbeidet. Kildebruk: I startfasen benyttet vi skrevne kilder; bøker, rapporter, utenlandske artikler og essays. Dette gav oss et bedre bilde av hvor og hvem som hadde størst kjennskap til stoffet, og hvilke kilder som ville være sentrale i det videre arbeidet. I tillegg jobbet vi mye med å etablere et nettverk av kilder som har jobbet eller jobber i områdene der reportasjearbeidet skulle foregå. Disse var i utgangspunktet bistandsarbeidere, politikere eller andre utenlandske journalister. To kilder skulle likevel utpeke seg til å bli nøkkelpersoner i reportasjearbeidet:
 - * Evo Morales. Leder for paraplyorganisasjonen for kokaproduserende bønder i Bolivia. For å få kontakt med kokabønder og kokainprodusenter var Morales en viktig person.
 - * Løytnant Jorge Antelo på militærbasen i Chapare, Bolivia. For å kunne belyse kokainbekjempelsen var militæret en sentral kilde. Antelo hadde oversikt over hvor og når de ulike troppene skulle på raid.Vi hadde i tillegg skaffet oss papirer fra Forsvarsdepartementet i Bolivia, UNDP og de lokale myndigheter i Bolivia og i Peru. Papirene fortalte hvem vi var og hvorfor vi oppholdt oss i Red Zone. (Området som er kontrollert av militæret pga den enorme kokainproduksjonen i Chapare, Bolivia.)
- Problem underveis:

Den største utfordringen var å få tillit og innpass i de ulike miljøene. Chapare er et relativt lite område, hvor folk legger merke til hvem man snakker med og hvor man drar. Vi bestemte oss for å få innpass hos kokabønderne først, for så å arbeide mot militæret. Å vende kappen med vinden på denne måten satte oss i noen vanskelige situasjoner hvor vi ble nødt til å trekke oss ut av enkelte landsbyer tidligere enn planlagt.
7. Jeg begynte research i desember 1999, men jobbet full tid med serien fra medio januar 2000. I Bolivia og Peru jobbet vi sammenhengende i seks uker. Til utarbeidelse og etterarbeid hadde vi omlag tre uker. Til sammen omlag 14 uker.

8. Spesielle erfaringer. Vi var et team på to unge jenter, med relativt lite utstyr. At militæret og kokabøndene lot oss passere så problemfritt tror vi var delvis fordi vi var jenter. Vi representerte et ukeblad, som i seg selv virker "ufarlig" for mange kilder.

Å jobbe med slike saker, der ingen avtaler er fastspikret på forhånd, og hvor alt avhenger av tilfeller og gode og tillitsfulle kontakter, er kanskje noe av det mest spennende en journalist kan erfare. Vissheten om at historien finnes, men uvissheten om at akkurat DU får tilgang til den, er utrolig fascinerende.

Oslo 6/1/01.

.....

Tuva Raanes